

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoCsp/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120204803
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7120204803.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ 1a: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. A. XX a 1b: C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v D., E. F., právni nástupcovia žalovaného v 1. rade C. A. B., nar. X.X.XXXX, bytom v D., E. XX, zomr. XX.XX.XXXX a žalovanej v 2. rade C. C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v D., E. F., zastúpenej: JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 36, IČO: 50 990 365, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, o zaplatenie 7.184,32 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 2. augusta 2022 č.k. 15Csp/68/2020-167 v spojení s opravným uznesením zo dňa 3. januára 2024 č.k. 15Csp/68/2020-266

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanej v 2. rade a o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade.

II. Z r u š u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanému v 1. rade a o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade a konanie v tejto časti zastavuje.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanej v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

IV. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia uložil žalovanému v 1. rade C. A. B., nar. X.X.XXXX a žalovanej v 2. rade C. C. B., nar. XX.X.XXXX povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 7.184,32 eur s úrokom za úver vo výške 6,69 % ročne zo sumy 6.731,98 eur od 22.4.2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.184,32 eur od 22.4.2017 do zaplatenia (výrok I.), žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplatenia istiny 7.184,32 eur s príslušenstvom titulom dlhu zo Zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2781772204 a stavebnom úvere č. 2781772503 zo dňa 3.12.2009 (ďalej „úverová zmluva“). Žalobca zároveň v žalobe špecifikoval, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zaúčtoval nasporenú sumu vo výške 668,02 eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 7.400 eur (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 6.731,98 eur (7.400 - 668,02 = 6.731,98). Dižná suma 7.184,32 eur tak predstavuje

dlh žalovaných ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, pozostávajúci z istiny 6.731,98 eur, z nezaplatených úrokov za úver vo výške 6,69 % p. a. do dňa 21.4.2017, t.j. vo výške 452,34 eur (6.731,98 + 452,34 = 7.184,32) s tým, že žalobca si neuplatnil sumu nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 683 eur, pretože uvedené poplatky boli súčasťou vyčíslenia dlžnej sumy k 21.4.2017 v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 21.4.2017 (7.867,32 - 683 = 7.184,32).

3. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistenia, že žalobca uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade Zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. 2781772204 a stavebnom úvere č. 2781772503 zo dňa 3.12.2009, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným v 1. rade a v 2. rade medziúver vo výške 7.400 eur, listom zo dňa 14.3.2017 vyzval žalobca žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie dlžných splátok úveru vo výške 454,16 eur najneskôr do dňa 31.3.2017, pričom žalovaným žalobca súčasne upozornil, že v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžných splátok, žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, ako i z článku VI. (Omeškanie splácania), bod 2. a 3. úverovej zmluvy, článku VII. (Odstúpenie od Zmluvy) úverovej zmluvy, článku XIX. bod 2. písm. a) a bod 3. písm. b) (Porušenie zmluvných podmienok a okamžitá splatnosť) Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení. Zistil tiež, že listom zo dňa 21.4.2017 žalobca žalovaným v 1. a 2. rade oznámil, že ku dňu 21.4.2017 vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho žalobca žiadal žalovaných vrátiť celú dlžnú sumu 7.867,32 eur. Z výpisu z účtu stavebného sporenia č. 2781772503 súd zistil, že k 21.4.2017 bola preúčtovaná nasporená suma vo výške 668,02 eur. Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru č. 2781772204 vyplýva, že dlžná suma ku dňu 21.4.2017 (mimoriadnej splatnosti úveru) bola vo výške 7.184,32 eur, z toho istina činila 6.731,98 eur a nezaplatené úroky za úver sumu 452,34 eur.

4. Vec právne posúdil podľa § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, § 506 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník, (v znení platnom do 30.11.2009). Súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľský vzťah medzi bankovým subjektom a spotrebiteľom - fyzickou osobou zo zmluvy, ktorá je v zmysle Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou. Závazkovo - právny vzťah medzi stranami sporu preto posúdil aj podľa ustanovení § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 prvá veta, § 54 ods. 2, § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka. Majúc za nesporné, že žalobca potom, ako z dôvodu, že žalovaní v 1. a 2. rade nedodrжали dohodnuté podmienky úverovej zmluvy a nezaplatili dlžné splátky, žalobca listom zo dňa 14.3.2017 vyzval žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie dlžných splátok vo výške 454,16 eur, a to najneskôr do dňa 31.3.2017, pričom žalovaným súčasne upozornil, že žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžných splátok, ako i že žalobca následne listom zo dňa 21.4.2017 žalovaným v 1. a 2. rade oznámil, že ku dňu 21.4.2017 vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho žiadal žalovaných vrátiť celú dlžnú sumu, vrátane príslušenstva vo výške 7.867,32 eur, zo zistenia, že žaloba bola podaná na súde dňa 14.4.2020, súd ako neopodstatnenú posúdil žalovanými vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku žalobcu a uložil žalovaným v 1. a 2. rade, aby spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi sumu 7.184,32 eur (istina 6.731,98 eur, úroky za úver vo výške 452,34 eur) a žalobcovi priznal aj 6,69 % úrok z istiny 6.731,98 eur od 21.4.2017 do zaplatenia v súlade s bodom II. uzavretej úverovej zmluvy.

5. Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky odôvodnil aplikáciou § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.2.2013.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a procesne plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 % s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

7. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, prípadne, aby žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Namietli, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci tvrdiac, že súd prvej inštancie procesne pochybil, lebo nedoručil rozsudok advokátovi žalovanej, hoci žalovaná bola v tomto spore riadne zastúpená advokátom na základe plnej moci zo dňa 20.9.2021, ktorý sa o existencii písomného vyhotovenia rozsudku sa právny zástupca dozvedel iba na základe telefonickej informácie od žalovaných. Žalovaní namietli ďalej správnosť záveru súdu o mimoriadnej splatnosti

úveru s argumentom, že žalobcovi nevzniklo právo predčasne zosplatiť úver pre absenciu dohody medzi zmluvnými stranami. Žalovaní poukazom na písomné podanie zo dňa 21.9.2021, v ktorom vzniesli námietku premlčania, súdu prvej inštancie vytkli, že sa so žalovanými vznesenou námietkou premlčania nijako nevysporiadal. Spochybňovali aj samotný záver súdu o nepremlčaní uplatneného nároku žalobcu tvrdením, že súd pri posudzovaní tejto otázky neustálil dôkaznú situáciu v tom smere, že nevyžiadal od žalobcu prehľad splátok a úhrad vo forme bankového výpisu, z ktorého by nepochybne vyplynulo, ktorou splátkou sa žalovaní po prvý krát dostali do omeškania, a to za účelom ustálenia začatia plynutia premlčacej doby podľa § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktoré splátky žalovaní uhradili a ktoré už neuhradili. Na podporu argumentácie odkázali na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20.2.2019, sp. zn. 5Co/256/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13.9.2018, sp. zn. 16Co/95/2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25.5.2017, sp. zn.: 9Co/385/2016-111.

8. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Za správny označil záver súdu, že jeho nárok nie je premlčaný. Poukázal pritom na znenie § 103 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého samotnému zosplateniu úveru musí predchádzať výzva na zaplatenie omeškanej splátky úveru spolu s upozornením, že v prípade, ak dlžná splátka, so zaplatením ktorej je dlžník v omeškaní najmenej tri mesiace nebude zaplatená v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, môže dodávateľ žiadať zaplatenie celej pohľadávky. V tejto súvislosti žalobca odkázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov (rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.3.2022, sp. zn. 7CoCsp/4/2021, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.6.2022, sp. zn.: 16CoCsp/22/2021, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15.7.2021, sp. zn. 6CoCsp/12/2021). Zopakoval, že žalovaní boli riadne informovaní o práve veriteľa na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a boli oboznámení, akú dlžnú sumu a na aké číslo účtu majú doplatiť, aby predišli vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Poukázal tiež na list zo dňa 14.3.2017, v ktorom sa jasne uvádza, že žalobca žiada doplatenie dlžných splátok, vrátane splátky za mesiac marec 2017, a to do 31.3.2017, a že v prípade nesplnenia uvedenej požiadavky, žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Znovu tvrdil, že v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 21.4.2017 žalobca uviedol, že žalovaní porušili dohodnuté povinnosti, nakoľko boli v omeškaní s platením úveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace, čím boli naplnené skutočnosti v zmysle úverovej zmluvy, resp. všeobecných podmienok úverovej zmluvy. Dodal, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, resp. žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky, je hmotnoprávnym úkonom, ktorý musí byť dlžníkovi doručený. Až doručením tohto jednostranného adresovaného právneho úkonu nastávajú účinky vyhlásenia predčasnej splatnosti. Poukazujúc na tieto účinky jednostranného právneho úkonu žalobca zdôraznil, že premlčanie nemôže začať plynúť skôr, alebo spätne od konkrétnej splátky, pretože účinky zosplatenia nastávajú dňom doručenia oznámenia o zosplatení dlžníkovi a až od tohto momentu sa celá pohľadávka stáva splatnou a dlžník stráca výhodu splátok.

9. Žalovaní v odvolacej replike nespochybňovali fakt, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je právom a nie povinnosťou veriteľa, ktorá skutočnosť nemá nijaký vplyv na začatie plynutia premlčacej doby úveru, ktoré je viazané na zročnosť nesplnenej splátky. Poukázali na nedostatočné skúmanie ich bonity s poukazom na § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., ktoré sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. V dôsledku uvedeného považujú predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov.

10. Žalobca v odvolacej duplike vo vzťahu k nedostatočnému skúmaniu bonity žalovaných uviedol, že si svoju povinnosť riadne splnil tým, že si preveril platobnú schopnosť žalovaných lustráciou príslušných registrov, preverení ich platobnej schopnosti a príjmu v zmysle platných právnych predpisov. Dodal, že bonita žalovaných bola dostatočne preverená v úverovom registri bez negatívnych informácií. Rovnako tiež došlo k prevereniu žalovaných na stránke Sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne, kde voči žalovaným neboli vedené žiadne pohľadávky.

11. Odvolací súd (§ 34 CSP) pri skúmaní procesných podmienok pre rozhodovanie o podanom odvolaní zistil, že žalovaný v 1. rade zomrel dňa XX.XX.XXXX, pričom ako dedičia po nebohom do úvahy prichádzali C. C. B., nar. XX.X.XXXX (žalovaná v 2. rade), A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. A. XX a C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v D., E. F.. Z uvedeného dôvodu uznesením zo dňa 24. júla 2024 rozhodol, že pokračuje v konaní s právnymi nástupcami žalovaného: C. C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. A. XX,

ktorá je súčasne žalovanou v 2. rade, A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. A. XX a C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v D., E. F..

12. Ďalším šetrením bolo zistené, že dedičské konanie po nebohom žalovanom v 1. rade bolo uznesením Mestského súdu Košice, súdnym komisárom JUDr. Magdalénou Drgoňovou č.k. 70D/1/2024/Dnot 16/2024 zastavené podľa § 187 ods. 1 CMP, nakoľko poručiteľ (žalovaný v 1. rade) nezanechal žiadny majetok.

13. Podľa § 63 ods. 1, 2, 3 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len, čo sa skončí konanie o dedičstve. Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

14. Z citovaných zákonných ustanovení plynie, že je vecou súdu, aby zistil, či smrť povinného ako strany sporu bráni ďalšiemu pokračovaniu v spore, alebo či v ňom možno pokračovať s jeho právnymi nástupcami.

15. Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou. Ustanovenie § 63 CSP upravuje prípady, keď k strate procesnej subjektivity fyzickej osoby, teda k jej smrti, došlo počas konania (v období od doručenia žaloby do právoplatného rozhodnutia, ktorým sa konanie končí).

16. Smrťou subjektov v zásade nezanikajú ani práva, ani povinnosti vyplývajúce z občianskoprávných, resp. obchodnoprávných vzťahov, ale prechádzajú spravidla na ich dedičov. Smrťou dlžníka povinnosť zásadne nezanikne; zanikajú iba také povinnosti, ktoré mal osobne vykonať dlžník (§ 95 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

17. Zákon ustanovuje, že dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva, za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou (§ 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

18. V ustanovení § 470 Občianskeho zákonníka zákon zakotvuje dôležitú zásadu na ochranu dedičov. Do dedičstva totiž nepatria iba aktíva (existujúci majetok a pohľadávky) poručiteľa, ale aj jeho dlhy. Dedenie by malo byť na prospech dediča, nie na jeho ťarchu. Preto zákon zakotvil zásadu, že dedič zodpovedá iba za dlhy, ktorých výška nepresahuje výšku ceny nadobudnutého dedičstva. Dedič teda neručí za dlhy dedičstvom, teda tým, čo nadobudol (in natura), ale ručí celým svojím majetkom, avšak iba do tej hodnoty, akú cenu má dedičstvo, ktoré nadobudol.

19. Zmyslom tejto úpravy je, aby sa dedič dedením nedostal do horšej majetkovej situácie, než akú mal pred dedením, a aby bol chránený pred negatívnym dopadom dedenia. Zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol. Kto dedil a v akej hodnote, je známe a aj potvrdené rozhodnutím súdu o dedičstve alebo osvedčením o dedičstve, ktoré vydá notár. Z týchto rozhodnutí je zrejmé, v akej (čistej) hodnote dedič dedičstvo nadobudol. Nepochybne, ak súd zastaví právoplatným uznesením konanie o dedičstve podľa § 187 ods. 1 CMP, nie je tým pre účely iného konania ešte záväzne stanovené, že poručiteľ nezanechal majetok, alebo že zanechal majetok len nepatrnej hodnoty. Ten, kto žalobou uplatnil svoje nároky voči poručiťelovi totiž nie je účastníkom konania o dedičstve a uznesenie o zastavení dedičského konania podľa § 187 ods. 1 CMP nie je pre neho záväzné.

20. Judikatúra súdov (por. napr. m.m. NS SR sp. zn. 4Obo/74/2010) v týchto prípadoch zastáva názor, že v prípadoch, ak bolo dedičské konanie zastavené pre nemajetnosť poručiteľa (resp. aj v prípadoch, pokiaľ poručiteľ zanechal len majetok nepatrnej hodnoty, ktorého existencia by umožňovala súdu samostatne uvážiť, či vo vzťahu k tomuto majetku prichádza do úvahy právne nástupníctvo inej osoby), je potrebné konanie zastaviť podľa § 63 ods. 1 CSP, pretože z povahy veci nie je možné v konaní pokračovať, ak neexistuje právny nástupca zomrelej strany, ktorým je osoba (osoby), ktorú právny poriadok dosadzuje vo vzťahu k neuhradeným dlhom do právneho postavenia zomretého podľa § 470 Občianskeho zákonníka.

21. Pokiaľ bolo konanie o dedičstve zastavené z dôvodu, že poručiteľ nezanechal majetok alebo ak zanechal majetok len nepatrnej hodnoty, nemá teda poručiteľ majetkového právneho nástupcu, ktorý by vstúpil do jeho povinností - dlhov poručiteľa.

22. V korelácii s uvedeným, keďže k strate spôsobilosti žalovaného v 1. rade mať práva na povinnosti došlo po rozhodnutí súdu prvej inštancie a tento vec predložil odvolaciemu súdu, so zreteľom na to, že dedičské konanie po pôvodnom žalovanom v 1. rade - C. A. B., nar. X.X.XXXX, bolo zastavené pre nemajetnosť, odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné konanie voči zomrelému žalovanému v 1. rade zastaviť podľa § 63 ods. 1 CSP, nakoľko z povahy veci nie je možné vo vzťahu k žalovanému v 1. rade v tomto spore (o zaplatenie dlhu z úverovej zmluvy) pokračovať, pretože neexistujú majetkoví právni nástupcovia tejto zomrelej strany sporu.

23. Následne odvolací súd po zistení, že odvolanie žalovanej v 2. rade bolo podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 355 až § 358 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP a z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 2. rade je nedôvodné. Rozsudok je vo vzťahu k žalovanej v 2. rade vecne správny.

24. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že žiaden zo žalovanou uplatnených odvolacích dôvodov nie je v danom prípade naplnený.

25. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil aj svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, že posudzovaná spotrebiteľská úverová zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti. Majúc za preukázané, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bol dlh žalovanej na istine úveru vo výške 6.731,98 eur a dlh na zmluvných úrokoch činil 452,34 eur, správne postupoval, ak vyhovel žalobe v časti o zaplatenie dlžnej istiny ako aj zmluvných úrokov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa posúdenia odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľné a arbitrárne alebo porušujúce právo žalovanej na spravodlivý proces. Skutočnosti, ktoré žalovaná uvádza v podanom odvolaní, nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, lebo nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení) ani právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a neumožňujú prijať rozhodnutie v danom spore v prospech žalovanej odvolateľky. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Neboli zistené žiadne porušenia procesných práv, a ani iná vada konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie v spore.

26. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozsudku a preto v súlade s § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalovanej v 2. rade v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP), odvolací súd dodáva:

27. Žalovaná v odvolaní namietala procesné pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v nedoručení rozsudku právnenému zástupcovi žalovanej, záver súdu o mimoriadnej splatnosti úveru, tvrdiac, že žalobcovi nevzniklo právo predčasne zosplatiť úver pre absenciu dohody medzi zmluvnými stranami a nesprávne posúdenie žalovanou vnesenej námietky premlčania uplatneného nároku žalobcu.

28. Žalovanou namietané procesné pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v nedoručení rozsudku súdu právnenému zástupcovi žalovanej, odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené. Z obsahu súdneho spisu totiž plynie, že táto procesná vada bola odstránená činnosťou prvoinštančného súdu, ktorý napadnutý rozsudok právnenému zástupcovi žalovaných dodatočne riadne doručil. V okolnostiach

prejednávaneho prípadu uvedená skutočnosť preto nemala za následok porušenie práva žalovaných na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Je nepochybné, že žalovaní proti riadne im doručenému rozsudku súdu podali odvolanie v zákonnej lehote.

29. Ako nedôvodnú odvolací súd posúdil i odvolaciu námietku žalovanej založenú na tvrdení, že žalobcoví nevzniklo právo predčasne zosplatiť úver pre absenciu osobitnej dohody zmluvných strán o práve na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie správne toto právo veriteľa vyvodil zo znenia v rozsudku citovanej zmluvnej klauzuly úverovej zmluvy - článku VII. Odstúpenie od zmluvy (listinný dôkaz na č. I. 6 spisu), z ktorého jednoznačne plynie právo veriteľa požadovať okamžité splatenie úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok úverovej zmluvy (bod 14. a 15. rozsudku).

30. Žalovaní v odvolaní spochybňovali správnosť posúdenia vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku.

31. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

33. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

34. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

35. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu.

36. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska možnosti uplatniť právo na súde a začiatku plynutia (všeobecnej) premlčacej doby je okamih splatnosti (zročnosti) záväzku (dlhu), ktorý je konkrétnym momentom, kedy je dlžník povinný záväzok (dlh) splniť, a nie momentom, kedy je dlžník k splneniu iba oprávnený.

37. Splatnosť úverovej pohľadávky žalobcu je daná spotrebiteľskou úverovou zmluvou, v ktorej si veriteľ s dlžníkom (žalovanou) dohodli plnenie v splátkach, s oprávnením veriteľa pre prípad neuhradenia dlžníkom splatné peňažné záväzky v termíne, vyhlásiť úver za splatný. Ide o postupné čiastkové plnenie, ktoré nie je ani opakujúcim sa, či trvajúcim plnením, ani čiastočným plnením. V prípade takéhoto čiastkového plnenia, ktoré je v literatúre prevažne označované ako plnenie v splátkach, je plnenie vopred rozvrhnuté do čiastkových úsekov, ktoré až ako spoločný celok tvoria dlh. Splatnosť týchto úsekov je však daná samostatne (oddelene), teda každý diel má určenú svoju konkrétnu splatnosť. Celkový predmet záväzku je však vopred kvantitatívne určený, pričom jednotlivými plnenými dielmi sa rozsah celej pohľadávky postupne znižuje. Ide teda o rozloženie zamýšľaného jednorazového plnenia v niekoľkých postupných čiastkových plneniach, taktiež jednorazových, pričom dobu splnenia treba rozlišovať jednak pre plnenie celého záväzku, jednak pre jednotlivé čiastkové plnenie. Dobou splnenia čiastkového plnenia je doba jednorazového splnenia jednotlivé dávky, dobou splnenia celého záväzku je doba splnenia poslednej dávky - teda poslednej splátky. V prípade čiastkového plnenia veriteľ nemôže žiadať dlžníka o splnenie jednorazové; to však neplatí pre situáciu uvedenú v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka,

v ktorej dlžník včas a riadne nespĺnil niektorú zo splátok, ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí - tu je veriteľ oprávnený žiadať dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky, s ktorou sa dlžník ocitol v omeškaní, pričom toto oprávnenie môže veriteľ uplatniť iba do splatnosti najbližšej budúcej splátky. V takomto prípade dlžník stráca výhodu čiastkového plnenia. Prípadné omeškanie a premlčanie je pri plnení v splátkach treba posudzovať samostatne ohľadom každej zo splátok, premlčacia doba plynie pri každom čiastkovom plnení odo dňa jeho splatnosti. Ak pri takto dojednanom plnení sa pre nesplnenie niektorého čiastkového plnenia stane splatný celý dlh, začne pre celý dlh plynúť premlčacia doba odo dňa splatnosti nesplneného čiastkového plnenia (t.j. splátky). Splnením jednotlivých splátok dlh čo do príslušnej čiastky zaniká, úplne zanikne až splnením poslednej čiastky (poslednej splátky). Vo svojej podstate je dlh splátkami rozdelený do niekoľkých čiastkových, zreteľne oddelených a relatívne samostatných dlhov, ktoré majú určitú vzájomnú súvislosť a v celku predstavujú súhrnnú výšku pohľadávky. V prípade dojednania straty výhody splátok (ako je to podľa danej úverovej zmluvy), ktorá sa prejaví v špecifickej zmluvnej sankcii za omeškanie s niektorou zo splátok, dôjde k zosplatneniu celého zvyšku dlhu. Omeškaním splatnosti jednej splátky si tak dlžník privodí splatnosť aj všetkých budúcich splátok.

38. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Zákonodarca týmto zákonným ustanovením mienil modifikovať, aby sa pri strate výhody splátok počítala premlčacia doba celého dlhu už odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh, čo je v súlade s cieľom, resp. zámerom inštitútu premlčania ako stimulácie veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv (podľa zásady *vigilantibus iura*) ako aj snahy predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť tým k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/146/2008). Názor, že premlčacia doba zvyšku dlhu plynie až od jeho splatnosti, teda po tom, čo veriteľ svoje právo podľa § 565 uplatnil (§ 563) by nepripustne umožňoval odsúvať začiatok plynutia premlčacej doby nečinnosťou veriteľa, čo mu zabraňuje skutočnosť, že toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (druhá veta § 565), čo je v súlade i s tým legitímnym podkladom vyplývajúcim z § 101 veta druhá Občianskeho zákonníka, že premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

39. Pre spotrebiteľské vzťahy, ktorým je i ten v prejednávanej veci, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (citovaný § 53 ods. 9). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (pozri Jaroslav Krajčo: *Občiansky zákonník pre prax*, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškaní s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka.

40. Z § 103 Občianskeho zákonníka tiež vyplýva, že premlčacia doba začína plynúť späťne od splatnosti omeškanej splátky, čo má podstatu v právnej logike, keďže je nesporné, že veriteľ môže svoje právo požadovať okamžité splnenie celého dlhu vykonať už na druhý deň po splatnosti splátky, pre ktorej nesplnenie bol dlh zosplatnený. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch. Tam podľa § 53 ods. 9 vo všeobecnosti začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka). Veriteľovi tým zostane na uplatnenie svojho práva na súde menej ako celé tri roky všeobecnej premlčacej

doby (§ 101 Občianskeho zákonníka), pretože tomu bráni práve znenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. 36. Podmienkou výzvy na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktoré právo môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky je, že veriteľ v zákonnej lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto ustanovenia, ktorá začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo veriteľovi (dodávateľovi) vzniklo právo podľa § 565, t.j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, bez takéhoto včasného je uplatnenie neúčinné. Lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).

41. Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, judikatúra najvyšších súdnych autorít sa ustálila v názore, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

42. Pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

43. V danom prípade vyššie uvedené podmienky boli splnené v situácii, ak žalovaní sa dostali do omeškania so zaplatením splátky splatnej 15.1.2017, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu úveru, teda žalovaní sa pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru omeškali (viac ako tri mesiace) s úhradou dohodnutých mesačných splátok riadne a včas a boli vyzvaní „Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 14.3.2017 na úhradu dlžnej sumy pod sankciou mimoriadnej splatnosti úveru v prípade, ak dlžnú sumu neuhradia do dátumu uvedeného v predmetnej výzve. Zosplatenie úveru vyvolala splátka splatná dňa 15.1.2017, k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 21.4.2017, t.j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Podľa názoru odvolacieho súdu tak všeobecná trojročná premlčacia doba pre uplatnenie zosplatennej časti úveru v danom prípade začala plynúť tri mesiace po dni nasledujúcom po splatnosti splátky za mesiac január 2017 (splatnej 15.1.2017), t. j. dňa 16.4.2017 a nakoľko k uplatneniu nároku na súde došlo dňa 14.4.2020, žaloba bola podaná počas plynutia zákonnej trojročnej premlčacej doby (§ 101 OZ) a nárok žalobcu nie je premlčaný tak, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Odvolací súd pritom ako nesprávny vyhodnotil právny názor žalovanej, že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplateného dlhu plynie od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2022, sp. zn. 5Cdo/224/2021).

44. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že nárok uplatňovaný žalobcom v tomto konaní nie je premlčaný tiež v dôsledku posunu premlčacej doby, s poukazom na ustanovenie zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

44.1. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, lehota ustanovená právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú, b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

44.2. Vychádzajúc z dôvodovej správy k tomuto zákonu je zrejmé, že účelom zákonodarcu bolo prijatými opatreniami dočasne zabezpečiť to, že v čase od 27.3.2020 do 30.4.2020 premlčacie lehoty nebudú

plynúť a aby osoby, domáhajúce sa súdnej ochrany, nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie z obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania práva alebo preklúzie práva. Zákonodarca mienil a upravil len neplynutie tých premlčacích lehôt, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva v čase od 27.3.2020 do 30.4.2020, t. j. tých premlčacích lehôt, ktorých koniec by uplynul v uvedenom čase. V predmetnom spore žalobcu pri uplatnení práva na zaplatenie žalovanej sumy, ktoré vzniklo dňa 16.4.2017, obmedzoval zákaz pohybu v období od 27.3.2020 do 30.4.2020, a preto dochádza k posunu premlčacej lehoty o ďalších 35 kalendárnych dní.

45. Vecnú správnosť napadnutého rozsudku nebola spôsobilá spochybníť ani odvolacia námietka žalovanej založená na tvrdení nedostatočného posúdenia možnosti a schopnosti žalovaných splácať úver v čase jeho poskytnutia žalobcom.

46. V prvom rade odvolací súd pripomína, že povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol schválený 9.3.2010 a účinný je od 2.4.2010, pričom ide o transpozíciu čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). Podľa tohto ustanovenia je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti [pozri rozsudok Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) LCL Le Crédit Lyonnais SA proti G. D. z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovanú smernicu vykladá tak, že „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovoľávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra)“ (rozsudok Súdného dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22).

47. Posudzovaná úverová zmluva bola uzatvorená v roku 2009. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia sa ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver. Z uvedeného je zrejmé, že na posudzovanú úverovú zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu v roku 2009 nemožno vzťahovať prísne sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý zanedbal túto svoju povinnosť (skúmať náležite bonitu spotrebiteľa žiadajúceho o poskytnutie úveru), zakotvené v 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový, pričom (a) v § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch definuje, že vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi a (b) za hrubé porušenie povinnosti v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver, ako i porušenie § 7 ods. 19 až 42 zákona o spotrebiteľských úveroch.

48. Odhliadnuc od uvedeného odvolací súd uznáva, že vyššie uvedené aspekty poskytovania úveru bolo potrebné dodržiavať aj v posudzovanom úverovom vzťahu, a to (aj) so zreteľom na účel a cieľ čl. 8 Smernice, ktorým je ochrana samotného spotrebiteľa, vychádzajúca z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo dodávateľovi z hľadiska vyjednávacej sily i úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim

alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudok vo veci Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 25 a rozsudok zo dňa 26.10.2006 Mostaza Claro, C-168/05, bod 25), vrátane (o.i.) i záverov vyslovených v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 5. marca 2020 vo veci C-679/18, o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, týkajúceho sa výkladu článkov 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), v ktorom Súdny dvor EÚ potvrdil, že harmonizovaná unijná úprava v oblasti spotrebiteľských úverov ukladá vnútroštátnym súdom skúmať z úradnej moci, či veriteľ pred uzavretím zmluvy riadne posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver a ak súd zistí porušenia, je povinný vyvodiť z toho zákonom predvídané dôsledky bez ďalšieho. Povinnosť veriteľa skúmať schopnosť dlžníka splácať dohodnutý úver je totiž v zákone stanovená nie iba na ochranu zadlžujúceho sa spotrebiteľa, ale zároveň aj na ochranu dotknutého veriteľa, lebo v jeho prospech je, aby spotrebiteľ bol skutočne schopný svoje záväzky splniť, a tiež na ochranu všetkých ďalších (i potencionálnych) veriteľov dotknutého spotrebiteľa, u ktorých by riadne splácanie ich pohľadávok daným spotrebiteľom v prípade jeho predĺženia mohlo byť ohrozené.

49. Schopnosť spotrebiteľa splácať dohodnutý úver je tak treba chápať ako situáciu, kedy v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom (domácom) rozpočte dostatok finančných prostriedkov na to, aby mohol za normálneho behu vecí bez problémov a obmedzení splácať splátku úveru v predpokladanej výške. Preto musí veriteľ okrem iného analyzovať spotrebiteľov rozpočet, a to tak ohľadne jeho príjmov, tak ohľadne jeho výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver a informáciám o jeho konkrétnych príjmoch zo zamestnania či inej činnosti, nákladoch na bývanie, dopravu, domácnosť, a o ďalších výdajoch spotrebiteľa, vrátane splátok iných úverov. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úveru schopnosti spotrebiteľa má veriteľ vychádzať jednak z informácií dodaných spotrebiteľom, jednak z informácií, ktoré získa z iných dostupných zdrojov, pri rešpektovaní spotrebiteľových práv na ochranu jeho osobných údajov tak, aby veriteľ bol schopný získať objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Súčasťou odbornej starostlivosti poskytovateľa úveru pri plnení zhora uvedenej povinnosti je i taká obozretnosť, ktorá ho vedie k nespoliehaniu sa iba na údaje tvrdené žiadateľom o úver, ale i k prevereniu (požiadavke na doloženie) týchto tvrdení.

50. So zreteľom na uvedené, pri rešpektovaní hranice nereálnych požiadaviek kladených tak na poskytovateľa úveru (veriteľa), ako aj na žiadateľa o úver (žalovaných spotrebiteľov), podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca v spore dostatočným spôsobom preukázal preverenie bonity žalovaných (schopnosti splácať predmetný úver) v úverovom registri, rovnako tiež preverenie ich platobnej schopnosti potvrdením o príjme, (č. l. 243, č. l. 245 súdneho spisu), teda dostatočným spôsobom preukázal splnenie povinností s odbornou starostlivosťou skúmať.

51. Zo všetkých týchto dôvodov je nutné konštatovať, že žalovanou uvádzané odvolacie dôvody dané nie sú, preto odvolací súd rozsudok vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanej v 2. rade a o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania.

52. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanej v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle § 262 ods. 2 CSP, nezistiac existenciu predpokladov pre aplikáciu § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach súdnej veci a ani na strane strán sporu. Vzhľadom na zastavenie konania voči žalovanému v 1. rade z dôvodov vyššie uvedených, žalobcovi vo vzťahu k tejto strane nárok na náhradu trov konania nepriznal.

53. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).